

Poškození jater indukované užíváním léčiv: kde se nacházíme a kam je třeba směřovat?

**PharmDr. Lucie Kotlářová,
Edukafarm, Praha**

Název tohoto semináře, který je organizován prestižní evropskou institucí EMA obdobnou našemu Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv, mne přivedl zamyšlení nad jedním z nejobdivuhodnějších orgánů našeho těla – játry.

Jaterní parenchym je tkáň, která má na starosti nejen přeměnu tělu cizích látek na látky tělu vlastní, jež se z těla snáze vyloučí, ale i plní mnoho dalších důležitých funkcí (tvoří žlučové kyseliny atd). Cizorodé látky se musí biotransformovat v játrech, a tudíž játra plní úlohu jakéhosi odstraňovače nežádoucích látek (xenobiotik) z organismu.

Léky a játra

Už méně často si uvědomujeme, že játra jsou nezbytná pro eliminaci léčiv z organismu. Léky jsou vnímány jako látky, které organismu pomáhají, nicméně i v jejich případě se jedná většinou o tělu cizí substance, se kterými si játra musí dostatečně poradit a vyloučit je z organismu. Při dlouhodobých terapiích, někdy i celoživotních, tedy játra každodenně nepřetržitě zpracovávají xenobiotika. Kromě eliminační fáze se některá léčiva v aktivní formě nacházejí v játrech, kde na úrovni cytochromu P450 dochází k interakcím mezi několika přítomnými léčivy, a to zásahem do indukce nebo inhibice enzymů tohoto cytochromu. A tak pacient úspěšně léčený farmakou kontinuálně zatěžuje svůj vylučovací orgán, který dle povahy vylučované látky může dříve či později reagovat na tuto permanentní a každodenní zátěž.

Vliv léčiv na játra

V současné době se popisuje poškození jater vlivem užívání léčiv a nejvyšší evropský orgán na úrovni farmakovigilance (bezpečnosti léčiv) již vysílá varovné signály v podobě

odborných diskusí na téma jaterního poškození, sledování biomarkerů aktivity jater atd. Poškození jater vlivem intenzivní interakce s játry lze označit i jako iatrogeně navozené poškození, s kterým se ve farmakologii často setkáváme. Ale vraťme se na začátek. Léčiva jsou často nezbytná pro udržení zdraví organismu v nemoci, tudíž zbývá jen zajištění podpory jater při intenzivním zatížení. V klasické farmakoterapii je léčba jen zřídka doprovázena například silymarinem, fosfolipidy a dalšími podpurnými přípravky.

Na ně dochází až při zhoršení jaterních funkcí a zvýšení jaterních enzymů. Přesto existují přístupy, jak pomoci játrům, aby nebyla vystavena tak extrémní zátěži.

Fyziologická regulační medicína v podpoře jaterní regenerace

Guna-Liver je přípravek fyziologické regulační medicíny, který se často podává spolu s jakoukoliv nastavenou farmakoterapií. V monoterapii pak pomáhá normalizovat zvýšené hodnoty jaterních enzymů. Není to nic překvapivého, neboť obsahové látky působí příznivě na metabolismus jaterního parenchymu, stimu-

lují filtrační funkce jater, ochraňují membrány hepatocytů a podporují správné fungování enzymatického systému jater. Mezi obsahové látky patří ostropestřec mariánský, ale i slabé kyseliny Krebsova cyklu, inositol a cholin, a také vitaminy skupiny B.

Jaterní poškození – kam kráčíme?

Svoji úvahu tedy ukončím odpovídkou na otázku EMA: „Jaterní poškození – kde se nacházíme a kam je třeba směřovat?“ Chceme se vrátit na fyziologickou úroveň funkce jater, místo vytváření nových markerů a dalších investic do diagnostických metod chceme vložit nutné investice do látek, které uleví játrům a ochrání je před nežádoucími vlivy, pod jejichž tlakem vznikají hepatopatie až jaterní selhání. Hledejme příčiny vzniku problémů a zdravotních obtíží, nepřidávejme další mechanismy, kterými bychom sledovali, jak játra podléhají zátěži a ve svém konečném tažení jsou připravena na transplantaci.

Pevně věřím, že respekt k vlastnímu organismu nás povede racionálně k těm nejlepším nástrojům, jak si chránit orgán, který celý život pro nás tak intenzivně pracuje.

Zdroj: www.vitalia.cz

